УРОК **В 6** КЛАСІ ЗА ПРОГРАМОЮ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

(з елементами інтеграції)

Тема. МУЗИКА ЯК МОВА ПОЧУТТІВ

Мета (для вчителя): збагатити художньо – естетичний досвід школярів,розвивати асоціативне мислення, формувати художньо – естетичні ціннісні орієнтири;стимулювати творче мислення учнів; вчити розрізняти елементи музичної мови, збагатити знання про музику як мову почуттів, поглибити знання про засоби музичної виразності в музиці, в живописі, в літературі; знайомити з творчою постаттю Х.В.Глюка; розвивати та вдосконалювати вокально – хорові навички

(дво - триголосий спів); образне мислення та творчі здібності учнів шляхом імпровізацій мелодичних зворотів; виховувати любов до музики, формувати потребу сприймати та виконувати високохудожні музичні твори.

(Для учнів)

<u>Після цього уроку я зможу:</u>

- Розуміти роль музики в житті людини;
- Спостерігати за відображенням в музиці різних емоційних станів людини та її почуттів;
- Аналізувати елементи музичної мови;
- Впізнавати твір «Мелодія» з опери Х.В.Глюка «Орфей та Еврідіка».
- Імпровізувати мелодичні звороти відповідно до образних асоціацій;
- Співати нескладну дво - триголосу вправу;
- Виразно виконувати пісню «Музика».

Тип уроку: поглиблення теми.

Форма уроку: інтегрований..

Музичний матеріал: О.Пахмутова, «Мелодія» (вик.М.Магомаєв)

Х.В.Глюк, Мелодія з опери «Орфей та Еврідіка»

Звуки моря.

Обладнання: портрет Х.Ф.Глюка, М.Магомаєва, фотографії скульптур та репродукції картин, роздатковий матеріал для учнів, макет ліри.

Епіграф уроку:

Якби усе можна було виразити словами, то не потрібна була б музика…

Сєров.

ХІД УРОКУ:

Учні входять в клас під музику (пісня «Мелодія» у виконанні М.Магомаєва, муз.О Пахмутової).

Музичне вітання:

«Ми піснею дзвінкою прославим нашу **радість,**

Прославим **вірну** дружбу, і **ніжність, і любов!»**

Вчитель:

Доброго дня, дорогі діти! Маю надію, що ви з нетерпінням чекали на цей урок - зустріч зі світом прекрасного і відчули вже, що сьогодні це буде особливо приємна зустріч. Ви зайшли до класу під звуки прекрасної пісні "Мелодія", яку виконував улюблений виконавець ваших бабусь Муслім Магомаєв(портрет).Отже, запршую вас у прекрасний світ музики

(На дошці МУЗИКА ……..

Що навіяла на вас ця музика, яку атмосферу створила в класі?

А про що ми співали у привітанні?

Який характер привітання?

Отже сьогодні на уроці ми поринемо у світ людських **почуттів.**

Саме ПОЧУТТЯ – в центрі нашої уваги

(на дошці МУЗИКА……..ПОЧУТТЯ

Пригадаємо, які почуття притаманні людині?

Мотивація.

В класі вивішено репродукції картин та фото скульптур, на яких відтворено різні людські почуття. Дітям пропонується підібрати відповідні фото до запропонованого переліку почуттів (по групах):

Ніжність, Вірність, Любов,	Радість, Задоволенн	Сум, Печаль,	Ненависть, Заздрість,	Відчай Біль тривога

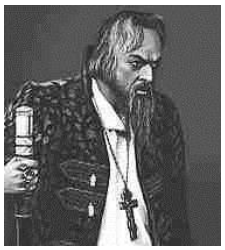

Вчитель:

Усі правильно справились із завданням. Зверніть увагу, що ніхто не скористався карткою, на якій були слова «Ненависть, заздрість», тому що ці почуття не повинні бути в душі людини і сьогодні їм не місце на нашому уроці.

Скажіть, якими засобами художники відтворили почуття людини у живописному чи пластичному творі? (Кольором, пластикою, жестами).

Ви підготували на сьогодні віршовані рядки, в яких виражені почуття.Прочитайте їх.

А чи можна передати почуття людини музикою, співом?

Подивіться на епіграф уроку. Слова композитора Сєрова підтверджують думку про те що музика, як ніякий інший вид мистецтва, передає почуття людини.

Слухаємо спів птахів та текст англійскою мовою

ЩО ЦЕ ТАКЕ? це Мова – в першому записі – мова птахів, в другому – мова людей

Отже, тема нашого уроку - **МУЗИКА ЯК МОВА ПОЧУТТІВ**

(на дошці дописується МУЗИКА… МОВА….ПОЧУТТЯ)

Ми слухатимемо музику, співатимемо про музику. Прочитайте, які завдання стоятимуть перед вами на уроці. Можливо, хтось хоче щось додати, про щось ще дізнатись, чогось навчитись?

Вчитель показує портрет композитора К.В.Глюка.

- Ось композитор, музика якого проведе нас найпотаємнішими куточками людської душі - Кристоф Віллібальд Глюк.Усе своє творче життя Глюк присвятив опері – він писав у цьому жанрі і його вважають реформатором у царині опери.Твір, який ми будемо слухати та аналізувати, теж звучить в опері…

(Звучить шум моря. Слайди із забраженням моря).

…По синіх хвилях південних морів, повз незнайомих островів, через вузькі небезпечні проливи, назустріч небезпекам і пригодам плив десятивесельний корабель «Арго». Під керівництвом відважного Ясона на «Арго» зібрались сміливі мореплавці – аргонавти.Вони покинули рідну Грецію, аби дістатись до Колхіди й здобути Золоте руно.

Серед суворих воїнів, які носили зброю, виділявся молодий парубок, озброєний музичним інструментом – золотою кіфарою В руках аргонавта- Орфея це справді була могутня зброя.

Згадайте, чому Орфея було взято на борт «Арго»? Про що це свідчить?

Після повернення Орфей довго жив сам. Нарешті на схилі літ він пізнав найдужче почуття – щире кохання.Та незабаром велике горе спіткало Орфея – померла його кохана дружина Еврідіка. Довго тужив Орфей, а потім надумав зробити те, чого не дозволялось смертному – спуститися в Аїдове царство і вивести звідти дружину.

ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ:

Зімпровізувати мелодію під акомпонимент «ліри», якою можна було б:

- Вмовити похмурого Харона перевезти до Аїдового царства;
- Вгамувати лютого пса Цербера;
- Вблагати царя Аїда повернути Еврідіку.

Якою повинна бути така мелодія? Ритм? Динаміка? Темп?

(Діти користуються таблицями «Емоційні характеристики…»)

Як ви знаєте з міфа, Аїд погодився повернути Еврідіку.

Учень читає текст:

Привели Еврідіку. ЇЇ тиха бліда тінь наблизилась поволі, ніби долаючи тяжкий біль. Не дивлячись на дружину, Орфей схопив її за холодну, неживу руку, і повів до виходу з підземного царства. Він ішов попереду, й тіні померлих, наче сивий туман, розступалися перед сміливцем.

Вчитель:

У цей момент в опері лунає музика…

Творче завдання:

(Учні прогнозують музичну мову)

Закрийте очі і почуйте цю музику в собі, почуйте інструмент чи інструменти, які лунають. Відчуйте почуття, які охопили Орфея в цей момент.

Потім охарактеризуйте уявну музику, записавши на папері відповідні слова.

(текст читається ще раз).

А тепер слухаємо твір. Чи ваші прогнози щодо музичної мови твору підтвердились?

В чому « так « і в чому «ні»?

ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

Фасилітарна бесіда:

Що відбувається у творі?

Що ви можете сказати про місце, де все відбувається?

Музика когось зображає чи щось відображає? Що? (Почуття)

Які почуття?

Чому композитор використав як соло інструмент саме флейту?

Які засоби музичної мови використав композитор, щоб передати почуття Орфея?

Мелодія-,Темп –,Ритм-, Динаміка-.

Вчитель:

«Мелодія»–так називають цей твір, коли оголошують під час виконання на концерті. Незважаючи на те, що це – уривок з опери, його часто виконують як самостійний твір. (***Пропонується дати назву творові.)***

У найстародавнішій книзі пісень та гімнів Китаю є такі рядки:

«Почуття, що народжуються в нас, можуть виражатися через слово. Якщо слів недостатньо, ми зітхаємо. Якщо це не допомагає, ми співаємо. Але якщо і співу недостатньо -– ми виражаємо почуття танцюючи…»

музика і танець нероздільні, тому можна стверджувати, що в танці не тільки пластика та міміка танцюристів передає почуття, а й музика.. Поспостерігайте за танцівниками під час програм

«Танцюю для тебе» чи «Танцюють всі» і ви в тому переконаєтесь.

Подумаємо, де (в якому виді мистецтв) можна ще почути музику, яка стає мовою почуттів? У кіно.(напр)…

Звернемося до пісні, під яку заходили в клас - автори назвали її « Мелодія». Як ви думаєте, чому?

Що спільного між твором, написаним у 17 столітті та сучасною піснею?

(Діти слухають пісню, висловлюють свої думки.

ХОРОВИЙ СПІВ:

Повідомлення ПРО ДЗВОНИ, У ЯКИХ ВИРИВАЛИ «Язики»

У місті дзвін був повноправним громадянином..Своїм передзвоном він скликав на церковні свята, попереджав про небезпеку,кликав громадян на загальні збори.Кожне місто чи село пишалося своїми дзвонами та дзвонарями.

У давнину завойовники, бажаючи принизити або покарати місто, передусім позбавляли дзвін голосу, - зрізали «язик» дзвону, після чого він замовкав, і місто разом з ним ставало німим.

Імітація дзвонів (дво- чи три голоса вправа)

Повторення і виконання пісні «Музика»

ЧИ СПРАВДИЛИСЬ ПРОГНОЗИ

Підсумок уроку: музика може передавати почуття людини. Це підтвердили твори, які сьогодні звучали на уроці, а саме……..

Оцінювання.